Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro zahraniční věci

2025/2145(DEC)

26.1.2026

STANOVISKO

Výboru pro zahraniční věci

pro Výbor pro rozpočtovou kontrolu

k udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu EU za rok 2024 – Komise (2025/2145(DEC))

Zpravodajka: Evin Incir

PA_NonLegDec

STANOVISKO

Výbor pro zahraniční věci vyzývá Výbor pro rozpočtovou kontrolu jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil následující:

1. konstatuje, že současný auditovaný rok se vyznačuje přetrvávající geopolitickou nestabilitou a globálními výzvami; připomíná, že od začátku plošné invaze Ruska na Ukrajinu poskytla EU Ukrajině hospodářskou, humanitární a vojenskou podporu v hodnotě více než 177 miliard EUR; zdůrazňuje význam Nástroje pro Ukrajinu v hodnotě 50 miliard EUR, který byl přijat v roce 2024, a vyzývá Komisi, aby zajistila transparentní, včasné a účinné provádění tohoto nástroje, které bude podporováno posílenými mechanismy monitorování, auditu a podávání zpráv s cílem zaručit řádné využívání finančních prostředků, a připomíná, že je třeba zlepšit účinnost zadávání veřejných zakázek; zdůrazňuje však, že vzhledem k závažnosti situace musí být přijatá opatření urychlena a že musí být naléhavě uspíšena jak vojenská pomoc, tak pomoc na obnovu Ukrajiny; zdůrazňuje, že je důležité zvýšit finanční podporu EU Moldavské republice s cílem posílit její odolnost a bojovat proti destabilizujícím aktérům; vyzývá Komisi, aby zajistila, že tato podpora bude doprovázena důkladným řízením rizik, přísnou podmíněností a pravidelným podáváním zpráv, zejména v oblasti odolnosti, energetické bezpečnosti, reformy veřejné správy a strategické komunikace;

2. zdůrazňuje zásadní úlohu vnějších politik EU v rámci okruhu 6 (Sousedství a svět) při dodržování a prosazování hodnot EU, demokracie, rovnosti, bezpečnosti a stability v kontextu probíhající útočné války Ruska proti Ukrajině a dalších globálních výzev; zdůrazňuje, že je třeba posílit a upevnit mechanismus podmíněnosti v rámci předvstupní pomoci a nástroje NDICI– Globální Evropa, který je založený na právním státu a na zásluhách, a to tím, že přístup EU propojující vyplácení prostředků s hmatatelným pokrokem v oblasti právního státu, reforem soudnictví, svobody sdělovacích prostředků a souladu se zahraniční a bezpečnostní politikou EU bude pevně postaven na základních demokratických zásadách; zdůrazňuje, že k tomu, aby byla zajištěna důvěryhodnost a účinnost, je třeba důsledně uplatňovat zásadu „více za více a méně za méně“; zdůrazňuje, že v případě zhoršení situace se musí prostředky okamžitě přesměrovat ve prospěch občanské společnosti a místních demokratických proreformních zúčastněných stran; vítá v této souvislosti rozhodnutí Komise odložit přijetí návrhu prováděcího rozhodnutí týkajícího se Tanzanie a vyzývá Komisi, aby stáhla svůj návrh prováděcího rozhodnutí a předložila nový návrh, který bude respektovat vznesené obavy a zároveň zajistí, aby nové změny neměly nepříznivý dopad na finanční prostředky určené na podporu nevládních organizací a občanské společnosti; zdůrazňuje význam Nástroje pro reformy a růst pro země západního Balkánu v hodnotě 6 miliard EUR, který byl přijat v roce 2024; žádá, aby byl v zájmu zlepšení humanitární situace v Palestině a v celém regionu v plné míře obnoven přístup a financování Agentury OSN pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě, a to s přísným dohledem a s jednoznačnou odpovědností, a zároveň trvá na zachování mechanismů

transparentnosti a dodržování předpisů pro všechny prováděcí partnery financované EU; vítá skutečnost, že agentura UNRWA splnila všechny podmínky stanovené Komisí pro další financování v roce 2024, a nedávné posouzení Komise, že agentura je i nadále plně odhodlána provádět doporučení uvedená ve zprávě C. Colonnové;

3. zdůrazňuje, že finanční pomoc EU Gruzii se musí přísně řídit podmínkami nástroje NDICI – Globální Evropa; vyzývá k pozastavení veškeré dvoustranné finanční pomoci, z níž mají přímý prospěch gruzínské orgány, a to až do odvolání, a současně k navýšení finančních prostředků pro gruzínskou občanskou společnost a nezávislé sdělovací prostředky; vyzývá k větší podpoře nezávislé občanské společnosti v případech, kdy nejsou splněny podmínky na úrovni státu;

4. vyzývá k důkladnějšímu prozkoumání vlivu Číny a Ruska na západním Balkáně a ve východní Evropě a poukazuje na to, že je důležité pochopit, jak tito vnější aktéři ovlivňují vývoj na místě; vyzývá Komisi, aby tato rizika začlenila do svého finančního plánování, posuzování rizika podvodů a náležité péče na úrovni projektů.

5. vyzývá Komisi, aby navýšila financování rychlé reakce pro obránce lidských práv, nezávislé novináře, nevládní organizace bojující za práva žen a demokratické aktivisty v partnerských zemích a zajistila flexibilní a nebyrokratický přístup k podpoře v případech, kdy nelze splnit podmíněnost na vládní úrovni;

6. vyzývá Komisi k zajištění toho, aby externí financování určené na řešení základních příčin nedovolené migrace a zlepšení správy hranic v plném souladu s mezinárodním právem přinášelo měřitelné výsledky a bylo v souladu s přísnými ukazateli výkonnosti; vyzývá k přísnějšímu dohledu nad programy boje proti převaděčství, spolupráce v oblasti navracení a budování kapacit financovaných EU, s cílem zajistit účinné využívání zdrojů a plné dodržování lidských práv;

7. vyzývá Komisi, aby zajistila přísný finanční dohled nad prováděním nástrojů EU souvisejících s obranou, včetně nástroje EDIRPA a programu EDIP, a to zlepšením transparentnosti zadávání veřejných zakázek, posílením auditních záznamů a usnadněním podávání zpráv Parlamentu o plnění rozpočtu a výkonnosti;

8. bere na vědomí, že v okruhu 6 byla v roce 2024 zjištěna významná míra chyb ve výši 4,9 %, která souvisí zejména s nezpůsobilými náklady a problémy v oblasti zadávání veřejných zakázek; vítá účinné kontroly Komise v souvislosti se zúčtováním předběžného financování vyplaceného mezinárodním organizacím; vyzývá k urychlenému provedení doporučení EÚD, včetně odstranění nejednoznačnosti ve smluvních podmínkách a pokynech pro příjemce, a k zajištění dodržování smluvních limitů nepřímých nákladů;

9. vybízí Komisi, aby zvýšila transparentnost tím, že bude zveřejňovat přístupné přehledy smluv ve vysoké hodnotě v oblasti vnější činnosti, ukazatele výkonnosti a stav

doporučení EÚD;

10. vyzývá Komisi, aby prohloubila spolupráci s úřady OLAF a EPPO v oblasti vnějšího financování a aby systematicky informovala Parlament o případech, kdy mohly být vnější finanční prostředky EU zneužity;

11. opakuje, že strategie Global Gateway by měla přispívat ke globální stabilitě a bezpečnosti, posilovat demokracii a právní stát a zároveň zvyšovat odolnost Evropy; dále zdůrazňuje, že aby bylo možné sladit politické závazky a geopolitické ambice a zároveň zajistit vysokou úroveň transparentnosti, udržitelnosti a odpovědnosti, je třeba rozšířit spolupráci s podobně smýšlejícími partnery, a to i se zeměmi Latinské Ameriky a prostřednictvím dobře definovaného zapojení soukromého sektoru, a opětovně se zavázat k včasné realizaci; vyzývá Komisi, aby organizace občanské společnosti systematičtěji zapojovala do iniciativ Global Gateway; vyzývá Komisi, aby urychlila realizaci projektů a zefektivnila počet stěžejních projektů s cílem maximalizovat dopad této iniciativy;

12. vyzývá Komisi, aby v rámci strategie Global Gateway posílila záruky v oblasti náležité finanční péče a zadávání veřejných zakázek s cílem zabránit tomu, aby projekty infrastruktury financované EU vytvářely nebo prohlubovaly strategickou závislost na Číně; zdůrazňuje, že je třeba transparentně zadávat veřejné zakázky, zmírňovat rizika a důsledně uplatňovat normy EU.

PŘÍLOHA: ZVEŘEJŇOVÁNÍ PODNĚTŮ

Zpravodajka v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu prohlašuje, že do své zprávy zahrnula podněty k záležitostem týkajícím se předmětu spisu, které při vypracovávání zprávy až do okamžiku jejího přijetí ve výboru obdržela od zástupců zájmových skupin spadajících do oblasti působnosti interinstitucionální dohody o povinném rejstříku transparentnosti[1] nebo představitelů orgánů třetích zemí, včetně jejich diplomatických misí a velvyslanectví:

1. Zástupci zájmových skupin spadající do oblasti působnosti interinstitucionální dohody o povinném rejstříku transparentnosti
United Nations Relief and Works Agency - UNRWA
2. Představitelé orgánů třetích zemí, včetně jejich diplomatických misí a velvyslanectví

Výše uvedený seznam je sestaven na výhradní odpovědnost zpravodajky.

Pokud jsou na seznamu uvedena jména, funkce, případně jména i funkce fyzických osob, Zpravodajka: prohlašuje, že příslušné fyzické osoby byly seznámeny s prohlášením Evropského parlamentu o ochraně osobních údajů č. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), které stanoví podmínky platné pro zpracování jejich osobních údajů a práva související s tímto zpracováním.

[1] Interinstitucionální dohoda ze dne 20. května 2021 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o povinném rejstříku transparentnosti (Úř. věst. L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj)

INFORMACE O PŘIJETÍ VÝBOREM POSKYTUJÍCÍM STANOVISKO

Datum přijetí	15.1.2026
Výsledek konečného hlasování	+: 47 –: 11 0: 8

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POSKYTUJÍCÍM STANOVISKO

47	+
ECR	Sebastian Tynkkynen
PPE	Mika Aaltola, Wouter Beke, Ioan-Rareş Bogdan, Loucas Fourlas, Michael Gahler, Christophe Gomart, Sandra Kalniete, Łukasz Kohut, Ondřej Kolář, Andrey Kovatchev, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Davor Ivo Stier, Michał Szczerba, Riho Terras, Angelika Winzig, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Dan Barna, Helmut Brandstätter, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Hilde Vautmans
S&D	Robert Biedroń, Sandra Gómez López, Evin Incir, Claudiu Manda, Yannis Maniatis, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Thomas Pellerin-Carlin, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Andreas Schieder, Marco Tarquinio, Marta Temido
Verts/ALE	Sergey Lagodinsky, Hannah Neumann, Diana Riba i Giner, Nela Riehl, Mounir Satouri, Villy Søvndal

11	-
ESN	Hans Neuhoff, Alexander Sell, Stanislav Stoyanov
NI	Ľuboš Blaha, Kostas Papadakis
PfE	Mieke Andriese, Viktória Ferenc, Kinga Gál, Pierre-Romain Thionnet, Roberto Vannacci
The Left	Giorgos Georgiou

8	0
ECR	Alberico Gambino, Rihards Kols, Arkadiusz Mularczyk
PPE	Miriam Lexmann
PfE	Jaroslav Bžoch
The Left	Marc Botenga, Danilo Della Valle, Rima Hassan

Význam zkratek:
+ : pro
- : proti
0 : zdrželi se